

آبونه هر افظی : هر برو ایچون
سنہ لکی (۴۰۰) آلتی ایلگی
(۲۲۰) ، ممالک اجنبیہ ایچون
سنہ لکی (۴۵۰) ، آلتی آبلگی
(۲۵۰) غر و شدر .

نسخه سی ۷،۵ غر و شدر .
سنہ لکی ۵۲ عدد در .

ادارہ خانہ : باب عالی جادہ سنندھ
رشید افندی خانندہ .

اخطرات

آبونه بدی پشیندر .

مسکہ موافق آثار مع المتنویہ
قبول اولنور . درج ایدمہین
یازیلر اعادہ اولنماز .

عدد ۵۹۴

۲۱ شعبان ۱۳۶۲

* پچشنه *

۲۷ مارت ۱۳۶۰

جلد ۲۳

آدرہس تبدیلیتہ ایریجہ
غروش کونا رملیدر .

مکتبہ امراضی واضح
او قو ناقی اولسی آبونه
صرہ نوسرونسی محتوی
بولونسی لازم در .

ممالک اجنبیہ ایچون آبونه
اولانلرک آدرس سلیمانیہ
فراسز جہ یازلی رجا اولنور .

بارہ کونڈل دیکی زمان نہیہ
دائر اولدیشی بیلدیر لسی
رجا اولنور

قادینلئ حقوق و وظائفة دار

موسی مبارکه افسنلئ بولند پلکنجه موبب نویسنی او بونه کتابشنه

۱۴۵) حکمت السیه تدیریه قادینلرله ارکلکلرک طبیعی احوال و وظائی مختلف و متفاوت خلق او لوئش ایسه ده؟ مدنی، اجتماعی، سیاسی، دینی، ادبی حقوقلرک کافه سی شریعت اسلامیه قادینلرنه تمامیله بخشن ایتشدر، بناءً علیه،

۱۴۶) قادینلر هر حقوق ده ارکلکلرک مساویدرلر.

۱۴۷) بعض خصوصلرده تفاوت کی بر حال وار ایسده بوقاوت حقوق ده او لایوب بلکه حظوظ ده، یاخود وضعیت اجتماعیه ده در، مثلا میراث حصملرند تفاوت حظوظ تفاوت ده. حظوظ انسانلرک اهلیتلریه کوره دکل، بلکه حاجتلریه کوره او لور، بناءً علیه بولیه تفاوتلری حقوق و اهلیت تفاوتنه عطف ایتمک هر حالده خطادر.

۱۴۸) لکن قادینلرک حقوق و وظیفه دم اهلیتلری مسئله سنده الله مهم اساس او لق او زره، قادینلرک حرمتلری، عائله قدسیت، عائله انتظامی، عائله مصلحتلری اعتبار قیلینیر، بناءً علیه،

۱۴۹) عائله انتظامنه، چو جقلرک سلامت و تربیه لریه، قادینلرک وجودلریه، محترمینه، حرمتلریه، عصمتلریه ضرر ویره بیله جلک وظیفه لردن، خدمتلردن هر وقت هر برده قادینلر تمامیله آزاده ده، و حرمتلریه لايق او لیان حقوق لردن ده هر وقت یوقاری قالیرلر.

۱۵۰) بو تفاوتلری تساویلریه ضرر ویرمن، بلکه حرمتلری تأیید ایدر، عائله لرک راحقی، سعادت و انتظامی، چو جقلرک تربیه و تأدیبلری خصوصلرند قادینلرک غایت بولیک اهمیتلری، غایت مهم وظیفه لری وارد، بالفرض شو وظیفه لرینک بولیه، یاخود اکثرین حقوق سیاسیه لرینک بولیه ایده جلک او لور سه مصلحت ملاحظه سیله او حقوق سیاسیه لری ترك او لور، حقوق سیاسیه لرینک تركی محرومیت صایلاز، بالعكس حرمت او لور، مصلحت او لور.

۱۵۱) حقوق لرک، وظیفه لرک، مصلحتلرک هر بولیه ارکلکلر کی قادینلرده اهلدر.

۱۵۲) غایت آغیر آنالق وظیفه لری، غایت اهمیتلی عائله اداره سی قادینلرک حقوق لریه مانع کی تلق قیلشماز.

۱۵۳) قادینلرک حقوق لری نه قدر کامل، حرمتلری نه قدر زیاده او لور سه هیئت اجتماعیه او قدر قوتلی او لور، اهلیقی، حقوق لری کامل قادینلرک والدملکی، سوکیسی ده زیاده و برکتی او لور.

بنی اسرائیل ده بولیه سویله مشدی. موسایه: او نلرک آله سی کی بزدهه آله باب، دیشورلری،

بونلردن آ کلاشیلیور که بدایت اسلامدہ مسلمانلرک جاھلری، جاھلیت زماننده یا بدقلوی شیله بر غایل حس ایدیشورلری، بونایل دین مینه، عقیده توحیده نفرت حس ایتکدن ایلوی کلپور، آنچق او زون اعیادلرک اثری بولون بوردی. آیت کریمہ نک نهایت ده وارد اولان «و من بتبدل الکفر بالایمان فقد حصل سواه السیل»، قول کریمی ایضاح ایتدیکمز و سوسلرلرک یکی اهتمدا ایدنلرک قلبندے حاصل او لدینی کوستپیور.

خلاصه ایضاحی صددنده بولون دینمزر آیات بینائیک سیاقدن، معانی واشاراتندن «ما نسخ من آیة اونسها» قول کریمنده وارد اولان «آیت» کلمه سنک وجود و وحدات السیه به، یاخود جناب حقک پیغمبر لری ف تأیید ایتدیکنه دلالت ایدن آیاتک مراد ایدلری آ کلاشیلیور، «الم تعلم ان الله على كل شيء قادر،» دعا سوکره «الم تعلم ان الله له ملك السموات والارض وما لكم من دون الله من ولی ولا نصیر،» آیات کریمیکنک بوایقی تعقیب ایتدیکنی دوشونمک بونی انباهه کفایت ایدر، مخاطب اولانه الله هر شیه قادر، سموات وارضه صاحب اولدینی آ کلاشق، جناب حق نسخ او لوئنان، مرور زمان ایله او نو دولاں بر معجزه بی کوندہ رمک خصوصنده ماجز بر اقامه جنگی کوسترمکده ده، مشرکلرک معاندلری پیغمبر مندن معجزات و خوارق مادات ایسته مکدن فراغت ایتمه بولک پیغمبر من له اسنهز ایدیشور و معجزه لر وقوع بولما نجھه الله پیغمبر لری ترک ایتدیکنی، یاخود الله هی با غلی، یاخود محمدی کوندرمن الله هم ماجز اولدینی سویله بوب طوریشورلری.

(ما نسخ) آیت کریمی بونلر جواب اولارق نازل اولمشدر، آیت کریمی کافرو طرفدن در میان او لوئنان هذیانلر، کفر لر، پیغمبر منک اهمیت ویره بولک پیغمبر من له اسنهز ایدیشور و معجزه لر وقوع دوشونلر، الناصافه اتباع ایسلر جناب حقک هر شیه قادر اولدینی آ کلارلر، و حکمت السیه اقتضا ایدنچه جناب حقک آیتلری کوندره جکنی بیلیرلر دی.

تفسر لرک بو آیه داڑ او زون سوزلری وارد، او نلرله بون خصوصده مناقشه ایتمک ایسته میز، فقط نسخه معنای شرعیسی ایضاح ایتمک ایستز، جونکه بعض مفسرین (ما نسخ من آیة ..) آیت کریم سندن مرادلک آیات قرآنیه اولدینه ذاہب او لورلر، بونلر قرآنک ذوقه و اسلوبته رعایت ایتمه مشرک، آ کلاییشلری او زرنده اصرار ایتشسلر و بوصورته اهل صلیبک بونی وعداوه سه، انتقاد و طمعته غایت واسع بر قاب آیچشلر ده، نجھه نجھه پاپا سلر بون نسخ مسئله سی سرور شت آنخاذ ایده رک قرآن کریم هجوم ایتشلر ده، بوندن طولایی بومسئله بی موضع بحث ایتمک ایستز.

علم، حقوق، مملکت، اراضی

مسئلہ ربنا دائرہ مادہ لر

۱۶۰) عملہ نک بوتون حقوق قدری، عملہ نک صلاحہ خدمت ایدہ بیله جک بوتون تدبیر لری بالعموم اهل اسلام قبول ایدر و ایسترن اوت، اهل اسلام بوتون بوجو حقوق و تدبیر لری طلب ایدر. لکن پروپاگاندا لوحہ لرینہ یازمق ایچون دکل؛ بلکہ تمامیہ فعلیات ساحہ لرینہ چیقار مق ایچون، ہیئت اجتماعیہ نظام امن نہ کی مہلک خستہ لقلری ازاہ ایدوب ہیئت اجتماعیہ بینہ لرینی کی مہلک فساد دن تعزیر ایتمک ایچون.

۱۶۱) روسیہ مسلمانلری، حق یہ یوزینک بالعموم مسلمانلری ہیئت اجتماعیہ نک، انسانیتک بوتون حقوق قدری؟ انسانک، مسکنک، مسلکک مصوبیتی کی .. دینک، سوزک، مطبوعاتک، شرکتک بلا تجدید حریتی کی .. مر نوع صناعتك، تجارتک، حرکتک حریتی کی حقوق قدری تمامیہ وکالیہ طلب ایدر.

۱۶۲) ملک ہیئت اجتماعیہ هم مطلق، هم ضروری بر حقدبر، ملک حقوق مقدسدر، معصومدر. ملک حقوق حقوق عمومیہ دن اولوب ہیئت اجتماعیہ قوتیہ، تکافل عمومی قانونیہ هر وقت تامین قیلنیر. انسانلرک هیچ برجی ملک صودتہ ملک حقوق دن محروم قیلمانز. حق بالفرض کولہ اولسہ علیک و ملک حقوق دن محروم قیلمانز.

۱۶۳) حقوق مسئلہ لرنده ملک، زنکینلک معناسنده دکل، بلکہ اہلیت معناسنده در. انسانلرک هر برجی، فقیر لری ده، زنکینلری ده ملکک هر مقداریہ، هر برجی هر جہتہ هر وقت اهدار.

۱۶۴) ملک هر نہ مقدار ده اولورسہ اولسون عینی درجہ وقوفہ مصوبیتی حائزدر. انسانلرک یتلری نہ قدر معصوم ایسہ میلیونلری، میلیارلری ده او قدر معصومدر.

۱۶۵) حقوق ایکی نوع در: ۱ - ہیئت اجتماعیہ اعضا و شریک اولمک جہتیہ انسانلرک هر برجی تمامیہ مساوی صورتہ ثابت اولہ بیله جک حقوق. بوکا «حقوق اجتماعیہ» دیلم. ۲ - ہیئت اجتماعیہ اعضا و افزادیتک استقلاللری خر تامین ایتمک ملاحظہ سیلہ قبول اولونہ جق حقوق. بوکادہ «حقوق استقلالیہ» یعنی حقوق فردیہ نامی ویرہ بیلریز.

۱۶۶) ہیئت اجتماعیہ اعضا سنک هر برجی هم حقوق اجتماعیہ، هم حقوق استقلالیہ وارد، اولمک ضروریدر. حقوق اجتماعیہ و حقوق استقلالیہ دن برجی دیکریخی ابطال ایتزر؛ بلکہ برجی دیکریخی تکمیلی و تعديل ایدر. هر ایکیسو مساوی اولوب ہیئت اجتماعیہ نک انتظامہ و پو انتظامک دوامنہ خدمت ایدر.

۱۵۴) لکن اجتماعی وظیفہ لرینہ، اجتماعی اهمیت لرینہ، ادبی، طبیعی وظیفہ لرینہ، سیاسی، یاخود اجتماعی حقوق قدری مزاوجہ ایدہ جک اولورسہ اویله حقوق دن استفادہ لری مطلوب اولماز.

۱۵۵) مائہ لرک نظام و انتظام لرینہ، چو جقلرک تربیہ لرینہ خلل ویرہ ملک ضروری اولدینی جہتہ خاتم قیزلر مجبوری خدمتارک هر برندن هر حالدہ آزادہ اولوب دولت، یاخود جماعت خدمتیں کی هیچ برجی برجی خاتم قیزلرک هیچ برجی برجی مجبوری اولہ رق سوق ایدیلر.

۱۵۶) فابریقہ لردو خاتم قیزلر خدمتیں مدنیت دنیاسی، اقتصاد علمائی قبول و تحمل ایدرسہ دم بویله خدمتارہ مجبوریت دہشتارندن، حقی قادیلرک وجود لرینہ، صحبتی لرینہ، عصمتی لرینہ ضرر ویرہ بیله جک خدمتیں کی هر برندن قیزلری، قادیلرک قور تارمی خصوصیہ اسلام دنیاسی روسیہ مسلمانلری بوندن صوکرہ صوک درجہ دقت و اهتمام ایدہ جکدر.

۱۵۷) بوکونکی مدنیتک بویله دہشتی مفسدتلرندن قور تو ملک جارہ لرینی آرایوب بولق روسیہ مسلمانلریں کی ده، بوتون یہ یوزن ده کی مسلمانلرک ده، ہم وظیفہ لریدر، بناءً علیہ،

۱۵۸) فقه لرینی کندیلری فازانہ بیله جک قدر قادیلر منی، قیزلر منی تربیہ ایتمک الیہ ضروریدر. قادیلرک بویله بر وضیعت وقدرتیہ اولملری حقوق لرینک، حریتیں کی، حرمتیں کی، قوتی، ضامنی در.

۱۵۹) ہیئت اجتماعیہ ایکی شی، برجی جہل، برجی ضرورت، انسانلری خصوصیہ قادیلری سفاللرک هر برجی سوق ایدر. قیزلرک تربیہ لرنده غایت مہم اولان بوجہتہ اعتبار ایتمک خانہ بالرینہ ده، امت رہبر لرینہ ده، هر حالدہ لازم دار.

۱۶۰) قادیلرک، قیزلرک حقوق و وظیفہ لرینہ دائرہ میتقل بر کتاب کتب فقہیہ آرہ سنده یو قدر، احوال طبیعیہ لرینک، احوال فقہیہ لرینک حکم لرینہ دائرہ بیانلر کتب فقہیہ ده طھارت، صلات، عدت کی کتابلر ده وارسہ ده مجھندری ده یو رہ جق قدز آغیردر، بناءً علیہ تور کیا مشیخت اسلامیہ سی، اسلام مملکتیں کی ہیئت فقہیہ لری معرفتیہ قادیلرک و قیزلرک حقوق و وظیفہ لرینہ، احوال طبیعیہ و فقہیہ لرینک حکم لرینہ دائرہ هم موجز، هم سهل و مضبوط بر کتاب تأییف قیلموب مکتب و مدرسہ لردنہ تدریس قیلنیر.